

Griffie Nr.:
1192
Parket Not.:
LE66.97.347-99

CORRECTIONELE RECHTBANK TE LEUVEN

Openbare terechtzitting van 15 mei 2009.

In de zaak van het openbaar ministerie:

TEGEN:

- 2300 1/ , geboren te op wonende te
Op de zitting afwezig en vertegenwoordigd door mr. loco mr. ,
advocaat te
- 2301 2/ , geboren te op
, wonende te
Op de zitting afwezig en vertegenwoordigd door mr. loco mr. ,
advocaat te

1. De ten laste gelegde feiten

Beklaagd te :

De eerste en de tweede, als dader of mededader overeenkomstig artikel 66 SW,

Te , op het goed gelegen te , gekadastraerd
, en sectie
mede-eigendom van het echtpaar , krachtens een akte van aan-
koop,
verleden op 23/07/1985 door notaris te
en sectie grootte
mede-eigendom van het echtpaar , krachtens een akte van aan-
koop,
verleden op 28/02/1992 door notaris te overgeschreven te
boek

sedert de beëindiging der werken vanaf 1/5/2000 tot 10/11/2005,

in overtreding van de artikelen 99, 101, 146 en 147 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, bepaalde handelingen, werken of wijzigingen te hebben uitgevoerd, voortgezet of in stand gehouden zonder voorafgaande uitdrukkelijke schriftelijke vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, het-

zij na het verval, vernietiging of het verstrijken van de termijn of schorsing van de vergunning,
de toestand geschapen door de hieronder vermelde werken die plaatsvonden in de periode van 1997 tot 2000 in stand te hebben gehouden, namelijk
in het kader van een renovatie, verbouwingen en uitbreidingen gedaan aan een bestaande oudere woning,
de stallen en garage achter de oorspronkelijke woning afgebroken.

2. Procedure

2.1.

De rechtbank nam kennis van :

- de stukken van het onderzoek,
- de dagvaarding,
- de tussenvonnissen van 19 januari 2007 en van 23 november 2007 van huidige rechtbank,
- het advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid,
- de stukken in het strafdossier voor de stedenbouwkundige inspecteur,
- de besluiten en stukken neergelegd voor de heer en mevrouw

2.2.

Ter zitting hoorde de rechtbank :

- het Openbaar Ministerie,
- de heer en mevrouw via hun advocaat.

De rechtbank beslist **op tegenspraak.**

2.3.

De strafvordering is regelmatig en tijdig ingesteld en is ontvankelijk.

3. Bespreking op strafrechtelijk vlak

3.1.

De feiten zijn bewezen op grond van de objectieve elementen van het strafdossier.

Overigens blijkt dat beklaagden de feiten niet betwisten. Beklaagden stellen evenwel dat zij onwetend waren aangaande het feit dat er een stedenbouwkundige vergunning vereist was voor de verbouwingswerken. Dit kan niet worden aanvaard en is niet geloofwaardig. Ieder burger behoort zich te informeren dienaangaande zodat hij goed op de hoogte is, bovendien werd de problematiek de laatste jaren in de pers meermaals besproken zodat het niet geloofwaardig overkomt dat beklaagden onwetend waren.

3.2.

3.2.1.

Bij de straftoemeting wordt rekening gehouden met de aard en de ernst van de feiten, met het eventueel strafrechtelijk verleden van beklaagden en met hun persoonlijkheid.

3.2.2.

Beklaagden vinden dat de redelijke termijn in strafzaken overschreden is.

Artikel 6, lid 1 EVRM kent echter aan eenieder het recht toe om bij het bepalen van de gegrondheid van de tegen hem ingestelde strafvordering, binnen een redelijke termijn gevonnist te worden. De redelijke termijn van art. 6, lid 1 EVRM is van toepassing bij de behandeling van zowel de duur van de procedures van onderzoek, als van de procedures die tot de vaststelling van de gegrondheid van de ingestelde strafvordering leiden.

Het recht om binnen een redelijke termijn gevonnist te worden heeft een dubbel doel, namelijk het bevorderen van een goede rechtsbedeling en het dienen van de belangen van de verdachte, die anders te lang onder de dreiging van vervolging moet leven.

In strafzaken moet dan ook de nodige spoed worden nagestreefd, zowel in het belang van de maatschappij in het algemeen, als van de verdachte in het bijzonder, voor wie de zaak nietodeloos mag aanslepen.

Het begrip redelijke termijn wordt door het EVRM niet bepaald en het is aan de rechtspraak om dit begrip te omschrijven waarbij in het algemeen rekening wordt gehouden met de ingewikkeldheid van de zaak, de houding van de verdachte en de wijze waarop de zaak door de gerechtelijke autoriteit wordt behandeld.

Artikel 21ter van de Voorafgaande titel Wetboek Strafvordering bepaalt verder dat de rechtbank de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring kan uitspreken of een straf kan uitspreken die lager is dan de wettelijke minimumstraf, indien de duur van de strafvordering de redelijke termijn heeft overschreden.

Op 19 april 1999 werd proces-verbaal opgesteld betreffende het uitvoeren van wederrechtelijke bouwwerken zonder bouwvergunning. Op 14 mei 1999 werd door de gemachtigde ambtenaar van de afdeling Ruimtelijke Ordening diens proces-verbaal van bouw-misdrijf overgemaakt aan het parket van de procureur des Konings.

Op 16 juli 1999 werd door de gemachtigde ambtenaar een schrijven gericht aan de procureur des Konings waarbij de herstellvordering wordt ingeleid. Op 23 juni 2006 werd beklagde gedagvaard.

Deze zaak kent een zekere complexiteit en de duur van de behandeling is deels te wijten aan bepaalde vragen vanwege de verdediging (nagaan overschrijving, advies Hoge Raad Herstelbeleid). Desalniettemin kan niet worden voorbij gegaan aan het feit dat zowel het onderzoek als de behandeling te lang hebben aangesleept wat tot gevolg heeft dat beklagden al die tijd in onzekerheid leefden betreffende het lot van hun eigendom en de druk hebben ervaren van een nakende veroordeling. De rechtbank is van oordeel dat de redelijke termijn werd overschreden en dat dit niet geheel te wijten is aan de houding van de beklagde. De rechtbank meent evenwel dat gezien de aard van de zaak en de complexiteit ervan de overschrijding niet dusdanig is dat zij moet besluiten tot een eenvoudige schuldigverklaring. De rechtbank zal met het overschrijden van de termijn wel rekening houden in haar beoordeling bij de straftoemeting.

geeft vervolgens een toelichting.

Aan de Hoge Raad voor het Herstelbeleid werd een bijzondere taak toegeschreven opdat de meest prioritaire inbreuken daadkrachtig zouden worden vervolgd. Niettegenstaande de beslissing vanwege de Hoge Raad voor de rechtbank inderdaad een advies uitmaakt en niet bindend is, spreekt het voor zich dat de rechtbank er rekening mee houdt gelet op de deskundigheid van de Raad in de materie en het feit dat de Hoge Raad vanuit het oogpunt van de goede ruimtelijke ordening vertrekt.

Indien het daadwerkelijk zo is dat, zoals de stedenbouwkundig inspecteur stelt, de Hoge Raad voor het Herstelbeleid het betreffende plan niet begrepen heeft, is het zeer de vraag of de herstellvordering voldoende duidelijk gemotiveerd werd. Een formele motivering houdt in dat deze afdoende moet zijn. Dit is het geval wanneer zij haar doel heeft bereikt en de bestuurde inzicht verschafft op grond van welke juridische en feitelijke overwegingen de beslissing tot stand is gekomen.

4.3.

Nadat advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid geformuleerd werd, heeft de Stedenbouwkundig Inspecteur dienaangaande een bijkomende brief aan de procureur des Konings gericht.

De herstellvordering behoort tot de strafvordering maar is van civielrechtelijke aard (zie ook hierover in die zin: G. Debersaques, *"De recente evoluties en knelpunten in de ruimtelijke ordening en stedenbouw"* - *"Handhavingsmaatregelen"*, Die Keure, 2002, 33 ev; en ook voorheen: S. DE TAEYE, *Handhaving Ruimtelijke Ordening*, Mys & Breesch, Gent, 1999, 84). De herstellvordering is een civielrechtelijke maatregel die krachtens artikel 149§1 DORO voor de strafrechter kan gevorderd worden (en krachtens artikel 151 van hetzelfde decreet voor de burgerlijke rechter). De herstellvordering heeft op zichzelf geen rechtsgevolgen maar maakt deel uit van de procedure voor de rechtbank.

Vooraleer de herstellvordering wordt ingeleid maakt deze reeds het voorwerp uit van een beslissing, genomen door de Stedenbouwkundig Inspecteur die overgaat tot het formuleren van een herstellvordering.

De beslissing die de gemachtigde ambtenaar neemt met betrekking tot het vorderen van een herstellmaatregel is een bestuurshandeling, in de zin van artikel 1 van de wet van 29 juli 1991 op de Motivering van Bestuurshandelingen, die uitdrukkelijk en formeel moet worden gemotiveerd overeenkomstig artikel 2 van de genoemde wet (zie ook in die zin en over de materie Cass. 4 december 2001 (AR P.00.0540.N) <http://www.cass.be> (5 februari 2002); , *Arr. Cass.* 2001, afl. 10, 2054, concl. DE SWAEF; , *Juristenkrant* 2002 (weergave LUST, S.), afl. 42, 5; , *Pas.* 2001, afl. 12, 1983, concl. DE SWAEF; , *R.W.* 2001-02, afl. 36, 1353 en <http://www.rwe.be> (15 mei 2002), concl. DE SWAEF, M.; , *T. Gem.* 2003, afl. 1, 62, noot BOULLART, S.; , *T.M.R.* 2002 (verkort), afl. 3, 276.; zie ook over de materie Cass. 16 december 2003 Cass. (AR P.03.1159.N), *Arr. Cass.* 2003, afl. 12, 2304; <http://www.cass.be> (25 februari 2004); , *Pas.* 2003, afl. 12, 2029; , *T.M.R.* 2005 (verkort), afl. 2, 193; *T.R.O.S.* 2004 (verkort), afl. 35-36, 229, noot BOULLART, S). Conform artikel 3 van deze wet is een geschreven akte vereist.

De keuze op zich om een bepaalde herstelmaatregel te vorderen is geen bestuurshandeling in de zin van artikel 1 van de wet inzake de motivering van bestuurshandelingen, zij is dit wel wanneer zij wordt veruitwendigd in een beslissing. Er worden immers reeds rechtsgevolgen beoogd op het niveau van de beslissing zelf (het vrijwaren van de goede ruimtelijke ordening in het algemeen belang), een gebeurlijke jurisdictionele wettelijkheidstoets gebeurt slechts nadien, namelijk tijdens huidige procedure.

De bestuurshandeling kan op haar externe en interne legaliteit getoetst worden.

Een formele motivering houdt in dat deze afdoende moet zijn. Dit is het geval wanneer zij haar doel heeft bereikt en de bestuurde inzicht verschaft op grond van welke juridische en feitelijke overwegingen de beslissing tot stand is gekomen.

Het begrip afdoende houdt enerzijds het evenredigheidsbeginsel in en anderzijds ook de draagkrachtvereiste. Dit laatste impliceert een materiële motivatie (A. VAN MENSEL, "*De uitdrukkelijke motiveringsplicht*", in X. (ed.), Postuniversitaire cyclus Willy Delva 1996/1997 - Publiekrecht. De doorwerking van het publiekrecht in het privaatrecht, Gent, Mys & Breesch, 1997, 206; P. VAN ORSHOVEN, *l.c.*, 491.)

Artikel 149, § 2 DORO stelt dat de vordering bij het parket wordt ingeleid bij gewone brief, in naam van het Vlaamse Gewest. Deze brief is niet onderworpen aan de formele motiveringsverplichting, tenzij daarin de beslissing m.b.t. de herstelmaatregel is opgenomen. (zie ook hierover G. DEBERSAQUES en P. LEFRANC, "*Handhavingsmaatregelen*", in B. HUBEAU, Het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening, Brugge, die Keure, 1999, 574.) Dit is het geval indien in die vordering de keuze van herstelmaatregel door de bevoegde overheid meegedeeld wordt, zo ook in casu.

De beslissing tot herstellvordering moet dus afdoende gemotiveerd zijn en de motivatie moet reeds deel uitmaken van de vordering (en dus niet naderhand bijkomend geformuleerd worden). Wanneer de afdoende gemotiveerde herstellvordering is ingeleid, is dit een vordering die eventueel kan worden toegelicht tijdens de procedure, maar het is niet mogelijk een nieuwe, een andere of een aanvullende motivatie te geven.

4.4.

Het evenredigheidsbeginsel wordt afgewogen in het licht van de formele motiveringsplicht die de Stedenbouwkundig Inspecteur heeft.

Op het vlak van motivatie stelt de rechtbank in casu dat deze afdoende is omdat de omvang van de motiveringsplicht evenredig is aan de beoordelingsbevoegdheid die het bestuur had op het ogenblik dat zij de beslissing tot herstellvordering nam (zie hierover onder meer ter informatie ook de noot van Sven BOULLART bij het cassatiearrest van 16 december 2003: "de herstellvordering" *T.R.O.S.*, 2004, september-december 35-36, pagina 230 punt 2 en pagina 232 punt 5 laatste paragraaf).

4.5.

De rechtbank toetst de herstellvordering, met de motivatie zoals ze is ingeleid, op haar interne en externe wettigheid en onderzoekt of ze strookt met de wet en niet berust op machtsoverschrijding of machtsafwending. Het komt de rechtbank niet toe de opportuniteit ervan te beoordelen.

De rechter kan het evenredigheidsbeginsel op autonome wijze toetsen (los van de werking van het beginsel binnen de motiveringsplicht).

Wanneer de wettigheid van het herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand wordt aangevochten zoals in casu, gaat de rechter in het bijzonder na of de herstellvordering niet kennelijk onredelijk is en weegt de rechter af of geen andere herstelmaatregel noodzakelijk is onder meer op grond van de aard van de overtreding, de omvang en de aantasting van de goede ruimtelijke ordening en het voordeel dat voor de ruimtelijke ordening ontstaat door de plaats in oorspronkelijke toestand te herstellen tegenover de last die daaruit voortvloeit voor de overtreder (zie ook in die zin Cass. 4 februari 2003, AR POI I462.N, www.cass.be). Het evenredigheidbeginsel houdt onder meer in dat een wanverhouding tussen de belangen van de overheid (die de herstellvordering formuleert) en van de overtreder, tot gevolg heeft dat de herstellvordering kennelijk onredelijk zou zijn. Bij het toetsen van de interne wettigheid stelt de rechtbank zich de vraag of de herstellvordering op motieven berust die in rechte aanvaardbaar zijn en in feite juist.

Het evenredigheidsbeginsel impliceert dat het gevorderde herstel evenredig moet zijn met het gewicht, de impact en de omvang ervan. Cruciale factoren hierbij zijn het belang, het voorwerp en de aard van het gevorderde herstel.

De rechtbank is van oordeel dat uit het advies dat de Hoge Raad voor het Herstelbeleid formuleerde bij consensus, en dat uit de wijziging van artikel 149§1 DORO (waarbij een meerwaarde mogelijk is), blijkt dat het evenredigheidsbeginsel niet gerespecteerd werd en dat er een wanverhouding bestaat tussen de last voor de heer en mevrouw

en het gevorderde herstel, hierbij rekening houdende met de impact, de omvang, de aard, het belang van het gevorderde herstel en het voordeel dat bij het gevorderde herstel voor de ruimtelijke ordening ontstaat. Niet alleen zou de gevorderde maatregel voor de heer en mevrouw zware financiële gevolgen hebben maar zoals blijkt zou een toekennen van de herstellvordering gelet op de plaatselijke toestand, afgewogen met de beoogde goede ruimtelijke ordening, kennelijk onredelijk zijn.

Bijgevolg wordt de herstellvordering zoals geformuleerd, bestaande uit het herstel van de plaats, afgewezen.

4.6.

De rechtbank heeft een ruim toezicht op de keuze door het bestuur van de herstelmaatregel. De rechtbank kan in zekere mate autonoom beslissen op welke wijze er gevolg aan de vordering gegeven wordt en welke herstelmaatregel wordt bevolen, zodat de rechtbank ook nuances kan aanbrengen aan hetgeen gevorderd wordt (zie hierover ook Bernard HUBREAU en Wolfgang VANDEVYVERE, *Ruimtelijke ordening en Stedenbouw*, Die Keure, 2004, pg.888 nr. 186).

Ondergeschikt bieden de heer en mevrouw aan om toepassing te maken van een meerwaardebepaling. De Stedenbouwkundig Inspecteur vordert dit niet, ook niet ondergeschikt. Het betreft dan ook niet "het aanbrengen van nuances" aan de gestelde vordering.

Bij gebrek aan enige vordering en toelichting in die zin door de Stedenbouwkundig Inspecteur en het Openbaar Ministerie, en enige nadere toelichting van de partijen, heeft de rechtbank niet de mogelijkheid om een geheel andere herstelmaatregel te kiezen te meer ook nu er geen enkele concrete duidelijke aanduiding gegeven wordt omtrent de omvang van een eventuele meerwaarde die gecreëerd zou zijn en een dergelijk herstel bovendien evenmin kennelijk redelijk zou zijn en tegemoet zou komen aan het herstellen van de inbreuk.

4.7.

De rechtbank wijst alle andersluidende en meer omvattende conclusies van de hand als niet terzake of overbodig.

OP DEZE GRONDEN en met toepassing van de artikelen:

- 66 van het Strafwetboek
- 6, lid 1 EVRM
- 99, 101, 146, 147, 149, 160 en 161 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening (DORO)
- 194-195 van het Wetboek van Strafvordering
- 91 van het K.B. van 28 december 1950, houdende algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken, vervangen door de art. 1-2 van het K.B. van 29 juli 1992, gewijzigd door art. 1-2 van het K.B. van 23 december 1993 en vervolgens gewijzigd door art. 1 K.B. van 11.12.2001, tot wijziging van het K.B. van 28 december 1950 voornoemd
- 1-3-13 van de wet van 29 juni 1964
- 2-11-12-13-14-31-32-34-35-36-37-41 wet 15 juni 1935 op het gebruik van de talen in gerechtszaken, door de voorzitter aangeduid.

UITSpraak

De rechtbank doet uitspraak in eerste aanleg en op tegenspraak.

OP STRAFRECHTELIJK VLAK

De rechtbank verklaart de strafvordering ontvankelijk en gegrond zoals hierna bepaald.

De rechtbank verklaart de feiten die ten grondslag liggen aan de tenlastelegging bewezen.

De rechtbank gelast voor beide beklaagden de **opschorting** van de uitspraak van de veroordeling voor de tenlastelegging gedurende een periode van drie jaar vanaf heden.

De rechtbank veroordeelt beklaagden *hoofdelijk* tot de kosten begroot op 203,59 euro.

De rechtbank legt aan elke beklaagde een vergoeding van 25 euro op.

De rechtbank zegt voor recht dat melding van dit vonnis zal gemaakt worden in de rand van de overschrijving van de dagvaarding op het eerste hypotheekkantoor van :

De rechtbank zegt voor recht dat dit vonnis dient overgeschreven overeenkomstig art. 160 en ingeschreven in het register van de vergunningen overeenkomstig art. 161 Decreet houdende organisatie van de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999.

AANGAANDE DE HERSTELVORDERING

De rechtbank verklaart de herstellvordering ontvankelijk doch ongegrond en wijst de vordering af.

DIT VONNIS WERD UITGESPROKEN in de openbare terechtzitting van de ééentwintigste kamer op de hierboven aangeduide datum waar tegenwoordig waren:

mevrouw

, rechter;

de heer

, substituut-procureur des Konings;

de heer

, griffier.

(get)

(get)